

Бр: 10-67
Скопје: 10.12.2020

Врз основа на член 10, член 15(5) и член 16(2) од Законот за контрола на државната помош („Службен весник на Република Македонија“, бр. 145/10), а во врска со барањето за поведување постапка за оцена и надзор на помошта доделена преку Конкурсот на Министерството за образование и наука за доделување стипендија „Борис Трајковски“, за студенти од втор циклус за извршната МБА програма на Универзитетот Шефилд од Солун за академската 2020/2021 година, на седницата одржана на 10.12.2020 година Комисијата за заштита на конкуренцијата го донесе следното

РЕШЕНИЕ

за оцена на дозволеноста на доделување на државна помош од страна на Министерството за образование и наука на Универзитетот Шефилд во Солун

Мерките содржани во Конкурсот за доделување стипендија „Борис Трајковски“, за студии од втор циклус за извршната МБА програма на Универзитетот Шефилд од Солун за академската 2020/2021 не претставуваат државна помош во смисла на законодавството за државна помош со оглед на фактот дека не се исполнети условите кои го дефинираат поимот за државна помош од член 5 од Законот за контрола на државната помош.

Тужбата за поведување на управен спор не го одлага извршувањето на решението.

Образложение

Согласно член 10 од Законот за контрола на државната помош („Службен весник на Република Македонија“, бр. 145/10), Комисијата за заштита на конкуренцијата е надлежна за оцена и надзор на секој облик на поддршка, односно дали истата претставува државна помош во смисла на Законот за контрола на државната помош.

Приватната високообразовна установа Универзитет – Американ Колеџ Скопје преку полномошник адвокат Анита Бегова Скопје достави допис бр. 10-67 од 02.07.2020 година со кој побара поведување постапка за оцена и надзор на помошта доделена преку Конкурсот на Министерството за образование и наука за доделување стипендија „Борис Трајковски“, за студенти од втор циклус за извршната МБА програма на Универзитетот Шефилд од Солун за академската 2020/2021 година. Во дописот доставен од Универзитет – Американ Колеџ, освен барањето за оцена и надзор на мерките содржани во конкурсот и одлучувањето по истите дека претставуваат државна помош, се бараше од

Комисијата за заштита на конкуренцијата на приватната високообразовна установа Универзитет –Американ Колеџ Скопје со заклучок да му се даде право на заинтересирана странка.

Комисијата за заштита на конкуренцијата го разгледа доставениот допис како и Конкурсот објавен од страна на Министерството за образование и наука, а со тоа и мерките кои се составен дел од овој Конкурс и согласно член 12 став (1) точка 2) од Законот за контрола на државната помош го прифати барањето за доделување на право на заинтересирана странка во постапката за што донесе Заклучок бр. 10-67 од 09.10.2020 година, при што за тоа го извести и Министерството за образование и наука. Исто така, Комисијата за заштита на конкуренцијата побара од Министерството за образование и наука да ги достави сите податоци потребни за оценување на таквата помош.

При разгледување на добиените податоци од страна на високообразовната установа Универзитет –Американ Колеџ Скопје, Комисијата за заштита на конкуренцијата оцени дека постојат сериозни сомневања дека мерките содржани во Конкурсот за доделување стипендија „Борис Трајковски“, за студии од втор циклус за извршната МБА програма на Универзитетот Шефилд од Солун за академската 2020/2021 претставуваат недозволена државна помош во смисла на законодавството за државна помош, со оглед на фактот дека се доделуваат средства на Република Северна Македонија – Министерството за образование и наука за стипендији само на одреден универзитет кој организира настава на постдипломски студии за програмата МБА на англиски јазик.

Поради тоа Комисијата за заштита на конкуренцијата со Заклучок бр. 10-67 од 09.10.2020 година поведе постапка за оценување на дозволеноста на доделувањето на државната помош од страна на Министерството за образование и наука на основа на Конкурсот за доделување стипендија „Борис Трајковски“, за студии од втор циклус за извршната МБА Програма на Универзитетот Шефилд од Солун за академската 2020/2021 година заради фактот што постојат сериозни сомневања за дозволеноста на доделувањето на помошта за уписнина на 20 студенти, при што Република Северна Македонија – Министерството за образование и наука покрива 50% од вкупниот износ на финансиските средства кој изнесува 11.260 евра за секој студент.

По барањето на Комисијата за заштита на конкуренцијата до Министерството за образование и наука за доставување на сите податоци потребни за оцена на таквата помош, Министерството за образование и наука со допис бр. 15-11098/2 од 19.10.2020 година (Наш бр. 10-67 од 19.10.2020 година) достави податоци во врска со активностите и мерките во Конкурсот, при што Комисијата за заштита на конкуренцијата ја утврди следната фактичка состојба:

Со Програмата за научно-истражувачка дејност за 2020 година донесена од страна на Владата на Република Северна Македонија („Службен весник на Република Северна Македонија“, бр. 277/19), а доставена од страна на Министерството за образование и наука, се финансираат активностите од научно-истражувачката работа, а меѓу другото и стипендии за млади научно-истражувачки кадри на втор и трет циклус во земјата и странство, при што тука потпаѓа и активноста: Стипендија „Борис Трајковски“, за студии од втор циклус за извршната МБА програма на Универзитетот Шефилд.

Претседателот на Република Северна Македонија, Меѓународната фондација „Борис Трајковски“, и Меѓународниот факултет на Универзитетот Шефилд од

Обединето Кралство, Сити Колеџ, лоциран во Солун, Грција, се договориле преку заедничка соработка за академската 2020/2021 година да обезбедат дваесет (20) стипендии за Извршната програма на Универзитетот Шефилд за бизнис администрација која се реализира во Солун, Грција, во рамките на стипендиите „Борис Трајковски“. За оваа активност склучен е Протокол за соработка за доделување на стипендиите „Борис Трајковски“, помеѓу Претседателот на Република Северна Македонија, Министерот за образование и наука на Република Северна Македонија и Директорот на Меѓународниот факултет на Универзитетот Шефилд од Обединето Кралство, Сити Колеџ.

Постапката за изборот на кандидатите за доделување на овие стипендии е спроведена заеднички од страна на Претседателот, Министерството за образование и наука, Меѓународната фондација „Борис Трајковски“, и „Сити Колеџот“, преку заедничка комисија составена од по еден нивни претставник, во согласност со условите за прием на Универзитетот во Шефилд и законските прописи на Република Северна Македонија. На предлог на Комисијата, министерот за образование и наука ја носи конечната одлука за избор на студентите на кои ќе им се додели стипендијата.

Горенаведените страни се договорија дваесет заеднички стипендии за вонредни постипломски студии (двегодишни) во рамки на Извршната МБА програма да бидат покриени:

- 50% од школарината од страна на Универзитетот (7445 евра/студент)
- 50% од школарината од страна на Владата на Република Северна Македонија, најдоцна до крајот на март 2021 година (7.445 евра/студент).

или вкупната школарина за секој стипендија изнесува 14.890 евра.

Министерството за образование и наука исто така достави примерок од Решение за доделување на стипендија и примерок од Договор за доделување на стипендија, а наведе и дека добитниците на стипендијата се известени дека наставата за Извршната МБА програма започнува на 29 октомври 2020 година и дека износот на средствата од 7.450 евра по студент треба да се платат до крајот на март 2021 година. Исто така, од Министерството за образование и наука е наведено дека ваков вид стипендија се доделува од 2003 година и до сега истата ја добиле 267 студенти.

Во доставените информации од страна на Министерството за образование и наука има и податок за рангирање на Универзитетот Шефилд (93 место за најдобар во светската листа за 2021 година и е во првите топ 1% од универзитетите на глобално ниво или 16 рангиран во рамките на Велика Британија), како и споредба со другите универзитети во регионот (во регионот нема универзитет кој е рангиран испод 450 позиција во светската листа за најдобри универзитети).

Поради фактот што постојат сериозни сомневања за дозволеноста на доделувањето на таквата помош, Комисијата за заштита на конкуренцијата согласно член 19 од Законот за контрола на државната помош му наложи на Министерството за образование и наука да го суспендира доделувањето на ова државна помош до донесувањето на решение во смисла на член 15 од горенаведениот закон односно да не ги исполнува/плаќа преземените

финансиски обврски потпишани со договорите меѓу инволвираните страни се до донесување на решение од страна на Комисијата за заштита на конкуренцијата.

Од страна на Агенцијата за квалитет на високото образование доставена е информација дека истата нема надлежност за споредување на наставната програма на високообразовната установа Универзитет –Американ Колеџ Скопје со наставната програма на Меѓународниот факултет на Универзитетот Шефилд од Обединето Кралство, Сити Колеџ.

Дополнително, Комисијата за заштита на конкуренцијата на седницата одржана на 30.11.2020 година со Заклучок даде својство на заинтересирана странка во постапката на 20 корисници на стипендијата.

Од страна на корисниците на стипендијата беа доставени примероци од нивните договори со Министерството за образование и наука. Комисијата за заштита на конкуренцијата утврди дека во овие договори, покрај веќе погоре наведеното за финансирањето на студиите, е наведено и дека

- Во случај корисникот (студентот) да не ги заврши студиите во предвидениот рок, истиот е должен **на Министерството за образование и наука да му ги врати сите парични средства кои се исплатени на име исплата на стипендија (уписнина);**
- По завршувањето на студиите студентот **се обврзува да се пријави во Министерството за образование и наука и други државни органи за учество во работни групи, стручни тела и сл.** во кои ќе придонесе за подобрување на одредени општествени и институционални активности и состојби, а кои се во доменот на неговото знаење и експертиза, како дека **е должен** по завршувањето на студиите во Министерството за образование и наука да достави точни контакт податоци и во случај на промена веднаш да го извести Министерството, а во период од две години по завршување на студиите.

Со оглед на горенаведеното, Комисијата за заштита на конкуренцијата утврди дека средствата кои се доделуваат од страна на Министерството за образование и наука се доделуваат директно на корисниците на стипендијата, односно на студентите со обврски кои од тоа доделување произлегуваат во однос на Министерството и на други државни органи. Оттука, доделувањето на средствата во овој случај претставува помош во однос на овие лица и следствено, **не ги исполнува условите под кои се дефинира државната помош** во член 5 од Законот за контрола на државната помош. Односно, ова доделување не може да ја наруши конкуренцијата преку овозможување на економска предност на определено претпријатие, бидејќи во случајот во крајна линија се финансираат физичките лица.

Согласно член 26 став (3) од Законот за контрола на државната помош тужбата не го одлага извршувањето на решението, освен во случај кога Комисијата за заштита на конкуренцијата ќе наложи враќање на незаконската или злоупотребената државна помош чие доделување не е дозволено.

Правна поука: Против ова решение може да се поднесе тужба за поведување на управен спор во рок од 30 дена од денот на приемот на решението.

КОМИСИЈА ЗА ЗАШТИТА НА КОНКУРЕНЦИЈАТА

Член на Комисијата
Димитрија Вревезоски

